

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Ing. Z. Ch.**, zast. Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem, se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **České vysoké učení technické v Praze**, se sídlem Zikova 1903/4, Praha 6, o žalobě proti rozhodnutí rektora žalovaného ze dne 12. 4. 2013, č. j. 0220/13/51921, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2017, č. j. 8 A 105/2013 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Rekapitulace předcházejícího řízení

[1] Rektor žalovaného rozhodnutím ze dne 12. 4. 2013, č. j. 0220/13/51921, zamítl žádost o přezkoumání a potvrdil rozhodnutí děkanky Fakulty stavební Českého vysokého učení technického (dále jen „FSv ČVUT“) ze dne 6. 2. 2013, č. j. 8500-01/13/11921/SALA, kterým byl žalobci podle § 58 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, čl. 11 odst. 1 písm. b) Statutu ČVUT v Praze (dále jen „statut“) a příkazu rektora č. 2/2012, o poplatcích spojených se studiem, vyměřen poplatek za překročení standardní doby studia ve výši 29.600 Kč. Rektor žalovaného uvedl, že žalobci byl jako absolventovi magisterského studijního programu na FSv ČVUT vyměřen poplatek ze překročení standardní doby studia v dalším studiu FSv ČVUT v magisterském studijním programu Architektura a stavitelství. Celkovou dobou dalšího studia se rozumí doba daného studia s tím, že se do ní nezapočítává doba jeho přerušení. Pokud však celková doba dalšího studia překročí standardní dobu studia, do celkové doby studia se započtou doby všech studií

v bakalářských a magisterských studijních programech, které byl ukončeny jinak než řádně. Dále rektor žalovaného uvedl, že *„pokud jde o stanovené celkové odstudované doby, z údajů SIMS vyplývá ke dni 10. 4. 2013, že: 1. Předchozí magisterské studium na ČVUT, FSv jste úspěšně dokončil dne 25. 6. 2008. 2. Na UK, MFF jste neúspěšně zakončil studium (zápis 13. 9. 2007, přerušení 3. 8. 2009 – 6. 10. 2009, ukončení 29. 4. 2010 zanecháním studia, celkem odstudováno dle SIMS 896 dnů). 3. Na ČVUT, FSv studujete od 9. 9. 2010 v dalším magisterském studijním programu, přerušení od 11. 2. 2011 do 13. 12. 2012, tj. ke dni 13. 12. 2012 odstudováno 155 dní. 4. Celková doba dalšího studia k 13. 12. 2012 na FSv včetně studií neúspěšně zakončených je 896 + 155 = 1051. Standardní doba dalšího magisterského studia na FSv ČVUT je 2 roky, tj. 730 dnů. Je zřejmé, že k překročení SDS došlo již ke dni zápisu do studia na FSv ČVUT, tedy i ke dni 13. 12. 2012, ke kterému Vám bylo vystaveno rozhodnutí.“* Rektor žalovaného neshledal důvody pro snížení (prominutí nebo odložení splatnosti) poplatku, neboť se nejedná o případ spadající pod čl. 11 odst. 3 statutu.

[2] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 9. 2017, č. j. 8 A 105/2013 - 28, zrušil napadená rozhodnutí rektora žalovaného ze dne 12. 4. 2013, č. j. 0220/13/51921, a děkanky FSv ČVUT ze dne 6. 2. 2013, č. j. 8500-01/13/11921/SALA, a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Neztotožnil se s námitkou žalobce, podle které nebyla děkanka FSv ČVUT oprávněna podle zákona o vysokých školách, ani podle statutu, vydat rozhodnutí o vyměření poplatku, v důsledku čehož dané rozhodnutí je zatíženo vadou nicotnosti. Soud s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2014, č. j. 6 Ads 87/2013 - 131, vymezil podstatu nicotnosti správního rozhodnutí pro absolutní nedostatek věcné příslušnosti, a dále upozornil, že zákonodárce podle znění § 68 odst. 4 zákona o vysokých školách výslovně počítá s možností, že o vyměření poplatku může (ale nutně nemusí) rozhodovat děkan. Z tohoto důvodu soud dospěl k závěru, že v projednávané věci nelze hovořit o nicotnosti z důvodu absolutní věcné nepříslušnosti. Soud však i dále posuzoval, zda byla v projednávané věci v souladu s § 24 odst. 2 zákona o vysokých školách podle statutu oprávněna vydat rozhodnutí o vyměření poplatku právě děkanka FSv ČVUT. Statut v čl. 24 odst. 3 statutu připouští delegaci pravomocí ze strany rektora rozhodovat jménem žalovaného na děkany, ke které mělo podle žalovaného dojít na základě příkazu rektora č. 1/2004, podle jehož čl. II. odst. 5 písm. n) má děkan povinnost rozhodovat o právech a povinnostech studentů v rozsahu stanoveném zákonem o vysokých školách. Soud uvedený postup neshledal zákonným, neboť § 24 odst. 2 zákona o vysokých školách požaduje, aby k přesunu pravomoci pro rozhodování o stanovení poplatku došlo prostřednictvím statutu, který však zmocnění děkanky FSv ČVUT v rozhodné době neobsahoval. Z nastíněných důvodů soud shrnul, že napadená rozhodnutí jsou nezákonná, neboť děkanka FSv ČVUT nebyla k vydání prvostupňového rozhodnutí příslušná. Soud neshledal rozhodnutí rektora žalovaného nepřezkoumatelným pro vnitřní rozpornost, nicméně závěry zde uvedené neshledal zákonnými. Uvedl, že celková doba dalšího studia žalobce činila ke dni 13. 12. 2013 celkem 155 dní, neboť předchozí dobu studií ukončených jinak než řádně nelze do rámce celkové doby dalšího studia zahrnout. Vzhledem k tomu, že žalobce nepřekročil standardní dobu studia v délce 730 dní, shledal soud závěry žalovaného nezákonnými a poukázal v této souvislosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013 - 34. Soud žalovanému vytknul, že v projednávané věci uplatnil postup, který se může uplatnit toliko při vyměření poplatku za delší studium ve smyslu § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, kdy se má studentovi započít dřívější jinak než řádně ukončené studium. Soud doplnil,

že *„celkovou dobou dalšího studia“ se rozumí pouze doba dalšího (aktuálního) studia studenta bakalářského nebo magisterského studijního programu, který je zároveň absolventem jiného bakalářského nebo magisterského studijního programu. Do celkové doby dalšího studia se tudíž nemohou započítat celkové doby všech předchozích studií, jež byly ukončeny jinak než řádně, jak se nesprávně domnívá žalovaný. Teprve v případě, kdy celková doba studia žalobce v dalším studiu (bez započítávání dob jiných studií ukončených jinak než řádně) by přesáhla standardní dobu studia, měl žalovaný postupovat dle § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb.“*

[3] Soud dále uvedl, že z rozhodnutí rektora žalovaného není zřejmé, proč podle žalovaného nebyly naplněny podmínky pro prominutí poplatku s tím, že odkaz na čl. 11 odst. 3. písm. c) statutu neobstojí v situaci, kdy žalobce uvedl zcela konkrétní argumentaci dovolající se naplnění podmínek stanovených ve statutu.

[4] Námitce žalobce, že poplatek spojený se studiem vyměřený za období od 13. 12. 2012 do 13. 6. 2013 je nezákonný, neboť k opětovnému zápisu žalobce do studia došlo až v únoru 2013, soud nepřisvědčil. Jak vyplynulo z e-mailové korespondence mezi žalobcem a pracovnicí studijního oddělení FSv ČVUT, jež je založena ve správním spise, k opětovnému zápisu žalobce do studia po přerušení jeho studia došlo dne 13. 12. 2012. Žalobce nepředložil soudu žádné důkazy, které by svědčily o tom, že by k opětovnému zápisu do studia došlo později.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti uvedenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V ní namítl, že soud pochybil, jestliže rozhodnutí děkanky FSv ČVUT o vyměření poplatku neprohlásil za nicotné, a odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2014, č. j. 6 Ads 87/2013 - 131. Stěžovatel odmítl úvahy soudu v souvislosti se zněním § 68 odst. 4 zákona o vysokých školách, který dovodil, že o vyměření poplatku může (ale nutně nemusí) rozhodovat děkan, a že se proto nejedná o absolutní nedostatek věcné příslušnosti. Stěžovatel soudu přisvědčil v tom ohledu, že svěření rozhodování o vyměření poplatku děkance FSv ČVUT prostřednictvím příkazu rektora nevyhovuje požadavkům § 24 odst. 2 zákona o vysokých školách, který vyžaduje, aby děkance tato pravomoc byla předána statutem. V této souvislosti stěžovatel zdůraznil, že pokud rozhodování o vyměření poplatku nesvěřil děkance FSv ČVUT statut, má to za následek nicotnost prvostupňového rozhodnutí, neboť příslušným k vydání rozhodnutí o vyměření poplatku v rozhodné době byl rektor. Upozornil zároveň, že věc projednávaná u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Ads 87/2013 se od případu stěžovatele odlišuje, a proto soud pochybil, pokud závěry zde přijaté aplikoval i v žalobním řízení. Stěžovatel dále upozornil, že v žalobním řízení nesouhlasil s projednáním věci bez nařízení ústního jednání, na což sice soud výslovně upozornil, avšak soud jeho sdělení ignoroval a rozhodl bez nařízení jednání. V této souvislosti stěžovatel poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které plyne, že postup soudu nebyl zákonný. Nejvyššímu správnímu soudu proto stěžovatel navrhl, aby zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2017, č. j. 8 A 105/2013 - 28, a rozhodnutí rektora žalovaného ze dne 12. 4. 2013, č. j. 0220/13/51921, a prohlásil rozhodnutí děkanky FSv ČVUT ze dne 6. 2. 2013, č. j. 8500-01/13/11921/SALA, za nicotné.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti označil postup stěžovatele, kterému soud vyhověl a napadená rozhodnutí zrušil, za formalistický a v rozporu se zásadou procesní ekonomie. Žalovaný se ztotožnil s názorem soudu, že napadená rozhodnutí jsou nezákonná, neboť děkanka FSv ČVUT neměla k vydání prvostupňového rozhodnutí pravomoc na základě statutu, ale toliko Příkazu rektora č. 1/2004, což sice nebyl postup zákonný, ale na druhou stranu nikoliv natolik vadný, aby vedl k nicotnosti daného rozhodnutí. Argument stěžovatele ve vztahu k nařízení ústního jednání za účelem získání stanoviska žalované považuje žalovaný za toliko účelový. V závěru žalovaný navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Nejvyšší správní soud předesílá, že při posuzování případu stěžovatele přihlédl i k obsahu doplnění kasační stížnosti ze dne 31. 12. 2017, které Nejvyššímu správnímu soudu zaslal přímo stěžovatel samotný.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud uvádí, že se neztotožnil s názorem stěžovatele, že napadená správní rozhodnutí trpí vadou nicotnosti. Již dříve Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 6. 2016, č. j. 9 As 286/2015 - 60: uvedl, že *„jde-li o vady způsobující nicotnost, musí jít o natolik defektní akt, že se podle něj nelze vůbec řídit (např. proto, že z něj nelze seznat, jakým způsobem se má adresát chovat; že akt zavazuje k plnění nemožnému; že zavazuje neexistující subjekt) anebo je naprosto zjevné, že zde není povinnost se aktem řídit (např. pro absolutní nedostatek pravomoci vydatele aktu)."* Dále v rozsudku ze dne 23. 4. 2014, č. j. 6 Ads 87/2013 - 131, konstatoval, že *„nicotnost ve smyslu § 77 odst. 1 správního řádu tedy způsobují pouze ty nejtěžší vady příslušnosti. Institut věcné příslušnosti slouží k určení, který z orgánů nadaný obecně pravomocí rozhodovat o právech a povinnostech osob ve veřejné správě bude rozhodovat v konkrétní věci. Věcnou příslušnost samozřejmě nelze vymezovat individuálně, tj. s ohledem na každý jednotlivý společenský vztah, nýbrž druhově: právo vytváří okruhy věcí spojených vnitřní podobností, definuje je společnými znaky a tyto skupiny obsahově spřízněných věcí pak svěřuje k rozhodování jednotlivým správním orgánům. Absolutní nedostatek věcné příslušnosti nastává tehdy, jestliže o věci nerozhoduje orgán k tomu určený, nýbrž orgán jiný - takový, jemuž jsou k rozhodování svěřeny věci obsahově odlišné."*

[10] Nejvyšší správní soud uvádí, že již Městský soud v Praze v souladu s dřívější judikaturou zdejšího soudu v napadeném rozsudku správně poukázal na skutečnost, že zákonodárce počítal s možností, že o vyměření poplatku spojeného se studiem ve smyslu § 58 odst. 3 a odst. 4 zákona o vysokých školách může (ale také nemusí) rozhodovat děkan. Děkana proto lze považovat za jeden z orgánů, kterému je (druhově) svěřena pravomoc rozhodovat o vyměření poplatku spojeného se studiem. Z nastíněného důvodu nelze hovořit o absolutním nedostatku věcné příslušnosti děkana k rozhodování o vyměření poplatku spojeného se studiem, neboť ta by byla dána toliko v situaci, kdyby zákon tuto

variantu neumožňoval, popřípadě zcela vylučoval. V projednávaném případě tedy zákon o vysokých školách umožňoval, aby o vyměření poplatku rozhodoval děkan, ale zároveň požadoval, aby tato pravomoc byla na děkana delegována na základě statutu vysoké školy schváleného akademickým senátem. K takovéto delegaci v projednávaném případě nedošlo, neboť děkance FSv ČVUT měla být udělena pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech studentů v rozsahu stanoveném zákonem o vysokých školách toliko na základě čl. II. odst. 5. písm. n) příkazu rektora žalovaného č. 1/2004. Vzhledem k absenci zmocnění přímo ve statutu je napadené rozhodnutí děkanky FSv ČVUT nezákonné. Nejvyšší správní soud dále doplňuje, že právě skutečnost, že děkanka FSv ČVUT rozhodla na základě zmocnění z příkazu rektora žalovaného č. 1/2004 potvrzuje závěr, že rozhodnutí děkanky FSv ČVUT není nicotné pro absolutní věcnou nepříslušnost, neboť děkanka byla k vydání rozhodnutí zmocněna, avšak k tomuto zmocnění došlo způsobem, který zákon o vysokých školách nepředpokládá. Z uvedených důvodů je proto nezbytné rozhodnutí děkanky FSv ČVUT a rektora žalovaného považovat toliko za nezákonná. Jelikož Městský soud v Praze tuto námitku stěžovatele vypořádal poměrně obsáhle, odkazuje v dalším na tuto argumentaci i Nejvyšší správní soud.

[11] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že se neztotožnil ani s námitkou, že Městský soud v Praze nebyl oprávněn vydat rozsudek bez nařízení ústního jednání, neboť stěžovatel s tímto způsobem projednání věci vyslovil nesouhlas. Nejvyšší správní soud v této souvislosti doplňuje, že stěžovatel v rámci kasační stížnosti nadto ani neuvedl žádné konkrétní důvody, které by svědčily o tom, že by případné nařízení ústního jednání mohlo mít za výsledek vydání pro něj příznivějšího soudního rozhodnutí, neboť toliko obecně uvedl, že by soudu v rámci ústního jednání více osvětlil důvody, pro které má být rozhodnutí děkanky FSv ČVUT nicotné. Takováto argumentace není dostačující. Podle Nejvyššího správního soudu je v projednávané věci rozhodující, že již v řízení před soudem byly dány důvody pro zrušení napadených rozhodnutí z důvodu podstatného porušení ustanovení o řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., přičemž z tohoto důvodu bylo namístě napadená rozhodnutí zrušit i bez nařízení ústního jednání. Jak již bylo uvedeno výše, děkanka FSv ČVUT nebyla k vydání rozhodnutí zmocněna způsobem předpokládaným zákonem, a z toho důvodu nebyla ani oprávněna provést řízení samotné. Pokud takové řízení proběhlo, došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem spočívající ve vydání rozhodnutí nepříslušným orgánem. Jelikož soudní řád správní v takovém případě zejména z důvodu procesní ekonomie umožňuje soudu zrušit napadená rozhodnutí správních orgánů, aniž by nařídil ústní jednání, není kasační námitka stěžovatele opodstatněná.

IV. Závěr

[12] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[13] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. února 2018

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu